

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi

Judecători – Liliana Catan, Ion Arhiliuc, Elena Covalenco, Iurie Diaconu,

Cu participarea:

Procurorului – Nicolae Suvac

Avocatului – Vasilisa Zaporozjan

A judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Vitalie Cebotari, succesorul părții vătămate Șumanschi Larisa și de către inculpatul Bordea Iurie, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2013, pe cauza penală în privința lui

Bordea Iurie Dumitru, născut la 23 octombrie 1978, originar și locuitor din or. Leova, str. Liviu Rebreanu 22.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14 martie 2013- 19 iulie 2013;

Instanța de apel: 09 august 2013- 24 octombrie 2013;

Instanța de recurs: 21 ianuarie 2014- 01 aprilie 2014.

Procedura de citare a fost îndeplinită.

S-au prezentat:

Procurorul, care a solicitat admiterea recursului înaintat în sensul declarat și respingerea recursului declarat de succesorul părții vătămate Șumanschi Larisa și inculpat, ca fiind neîntemeiate.

Avocatul și inculpatul, care au susținut recursul declarat de inculpat și succesorul părții vătămate, solicitând admiterea acestora și respingerea recursului înaintat de procuror.

Succesorul părții vătămate Șumanschi Larisa, care a solicitat admiterea recursului său și a recursului înaintat de inculpat, respingerea recursului declarat de procuror, ca fiind neîntemeiat.

Asupra recursurilor ordinare în cauză, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Leova din 19 iulie 2013, Bordea Iurie a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal la 10 (zece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. *În fapt*, pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Bordea Iurie, la 26 ianuarie 2013, aproximativ la ora 20.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se acasă pe str. Unirii 82, or. Leova, unde locuia în chirie, urmărind scopul aplicării violenței față de fiica minoră Bordea Andrea, născută la 27 noiembrie 2007, intenționat i-a aplicat acesteia două lovituri cu piciorul în regiunea feței, în urma căreia minora s-a izbit violent de peretele din preajmă și a căzut fără cunoștință.

Fiind internată în spitalul raional Leova, la 01 februarie 2013, minora Bordea Andrea, fără a-și reveni, a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.15, din 26 februarie 2013, la examinarea cadavrului copilului Bordea Andreea, s-au depistat leziuni corporale sub formă de traumă craniu-cerebrală acută, gravă, închisă, ramolirea țesutului cerebral, contuzie cerebrală, hemoragii intracerebral, hemoragie subarahnidiană, hemoragie în țesuturile moi pericraniene, excoriație și echimoze a țesuturilor moi a feții, echimoze a țesuturilor moi a membrelor superioare și inferioare.

Toate leziunile corporale depistate pe cadavrul copilului au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp(- uri) contondent (- e) prin mecanism de lovire și nu se exclude prin cădere și lovire de acesta, posibil în tipul și circumstanțele indicate, la ce indică datele examinării medico-legale a cadavrului și confirmate prin histopatologie, în comun se califică ca grave, periculoase pentru viață, ce a condiționat și cauza decesului.

În drept, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal - *violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, care a provocat decesul victimei.*

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a depus apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În argumentarea apelului declarat, procurorul a invocat că instanța de fond a dat o apreciere justă probelor administrate conform art. 101 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine vinovăția inculpatului, însă pedeapsa stabilită nu corespunde gravității infracțiunilor comise, circumstanțelor stabilite, personalității făptuitorului.

3.1. Împotriva sentinței a depus apel și inculpatul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie numită o

pedeapsă minimă prevăzută de sancțiunea art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal și anume 5 ani închisoare, deoarece va fi mai efectivă pedeapsa și scopul va fi atins.

3.2. Succesorul părții vătămate Șumanschi Larisa, a declarat apel împotriva sentinței, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatului să-i fie numită pedeapsă minimă prevăzută de sancțiunea art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

În argumentarea apelului, apelanta a invocat că pedeapsa stabilită de prima instanță este prea aspră, deoarece inculpatul și-a recunoscut vina, iar declarațiile sale date în ședința de judecată nu au fost luate în considerație. În cadrul urmăririi penale, era în stare de șoc și a dat alte declarații față de cele relatate în instanța de fond, care a argumentat că a dat declarații veridice.

Apelanta a mai menționat că cu inculpatul concubinează de 10 ani și se înțelegeau bine, acesta era singurul care întreținea familia și regretă cele comise.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2013, au fost respinse apelurile declarate, ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței.

4.1. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat ca fiind neîntemeiate motivele invocate de procuror privind aplicarea pedepsei inculpatului, deoarece, la individualizarea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, ținîndu-se cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, care este deosebit de gravă, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, stabilindu-i pedeapsă cu închisoare în limitele legii.

Instanța a ținut cont și de faptul, că victima este fiica inculpatului, care avea vîrsta de 5 ani și cu care locuiau împreună și în calitate de tată avea obligațiile de a-și educa și întreține copilul, de a-l proteja de insulte, maltratări, violență psihică și fizică, purtînd răspundere pentru dezvoltarea fizică intelectuală și spirituală a copilului, precum și că inculpatul anterior, pînă la comiterea infracțiunii, de mai multe ori a aplicat violență atît fizică cît și psihică în privința fiicei Andreea.

Astfel, din materialele cauzei, s-a reținut ca circumstanțe atenuante în privința inculpatului lipsa antecedentelor penale, iar ca circumstanțe agravante: comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, săvîrșirea infracțiunii în stare de ebrietate și cu bună știință împotriva unui minor, iar potrivit art. 78 alin. (4) Cod penal, în caz de concurs al circumstanțelor agravante și celor atenuante, coborîrea pînă la minimul sau ridicarea pînă la maxim a pedepsei, nu este obligatorie.

Prin urmare, instanța de apel a conchis, că pedeapsa de 10 ani închisoare aplicată inculpatului de către prima instanță este justă.

5. Împotriva deciziei menționate, procurorul a declarat recurs ordinar, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată în ce privește stabilirea pedepsei, deoarece făcând referire la prevederile art. 78 alin. (4) Cod penal, nu a luat în considerație că circumstanțele agravante le prevalează pe cele atenuante, iar pedeapsa stabilită nu a fost individualizată corect și în opinia procurorului – recurent, trebuie să fie aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

5.1. Recurs ordinar împotriva hotărârilor menționate a declarat și succesorul părții vătămate Șumanschi Larisa, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsă mai blândă.

Recurenta și-a motivat recursul prin faptul că, o pedeapsă mai blândă aplicată inculpatului va fi cea mai efectivă și scopul acesteia va fi atins, iar cu inculpatul concubinează de 10 ani și se înțelegeau foarte bine, acesta fiind unicul întreținător al familiei.

5.2. La 03 februarie 2014, a depus recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea hotărârilor menționate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea recursului, recurentul a reiterat că, pedeapsa aplicată de către prima instanță este prea aspră, deoarece succesorul părții vătămate la depunerea declarațiilor în cadrul urmăririi penale era în stare de șoc și a depus plîngere împotriva dînsului, însă nu s-a luat în considerație că este unicul întreținător al familiei, concubinează cu mama victimei de 10 ani și se înțelegeau foarte bine, își iubește copiii și regretă pierderea fiicei Andreea.

Totodată, recurentul a invocat că martorul Donici Nadejda nu știa de cele întîmplate în familia sa, deoarece nu erau în relații bune.

6. Judecînd recursurile ordinare în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse din următoarele considerente.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, însă fără a i se agrava situația.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

6.1. Raportînd aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit reține, că recursurile depuse de procuror și de succesorul părții vătămate Larisa Șumanschi, au ca temei pentru recurs pct. 6) și 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și motivarea soluției contrazice dispozitivul și cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Instanța de recurs constată, că nici unul din prevederile la care se referă recurenții, nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezentei erori de drept care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Colegiul penal lărgit reține, că acuzatorul de stat este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Bordea Iurie în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, însă critică hotărîrea în partea stabilirii pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, considerînd necesar de a aplica în privința inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani, pe cînd succesorul părții vătămate solicită aplicarea unei pedepse mai blînde.

Instanța de recurs reține, că pedeapsa numită inculpatului este una echitabilă, care corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și este în limitele sancțiunii prevăzute în art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că de către instanțele ierarhic inferioare au fost reținute ca circumstanțe atenuante în privința inculpatului: lipsa antecedentelor penale, iar ca circumstanțe agravante: comiterea infracțiunii în stare de ebrietate și cu bună știință împotriva unui minor, iar potrivit art. 78 alin. (4) Cod penal, în caz de concurs al circumstanțelor agravante și celor atenuante, coborîrea pînă la minimul sau ridicarea pînă la maxim a pedepsei, nu este obligatorie.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că argumentele invocate de procuror și de succesorul părții vătămate nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, or acestea au fost obiectul judecării în instanța de apel și decizia instanței de apel corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

6.2. Referitor la recursul ordinar declarat de inculpat, Colegiul penal lărgit menționează că, conform prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (redacția 05 aprilie 2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, inculpatul a depus recurs ordinar la 03 februarie 2014, iar conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 215-216) dispozitivul deciziei a fost pronunțat la 24 octombrie 2013 în prezența părților, iar copia deciziei motivate a fost înmînată recurentului la 20 noiembrie 2013, fapt

confirmat prin recipisa din aceeași dată (f.d. 223) și prin semnătura inculpatului se confirmă primirea copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră că recursul inculpatului a fost depus peste termen. Or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca depus peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit nu constată comiterea erorilor de drept la judecarea cauzei, care ar servi drept temei pentru casarea hotărârii recurate, deoarece instanța de apel, a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, astfel recursurile ordinare declarate de procuror și de succesorul părții vătămate, urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate, iar recursul declarat de inculpat, urmează a fi respins, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Vitalie Cebotari, de succesorul părții vătămate Șumanschi Larisa și de inculpatul Bordea Iurie, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2013, pe cauza penală în privința lui Bordea Iurie Dumitru cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la 22 aprilie 2014, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Liliana Catan

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco

Iurie Diaconu